

Utarbeidet av Akkordutvalget på LOK

Reisetid - Landsoverenskomsten for elektrofagene § 3 H

Foto: Colourbox

November 2018

Innhold

Forord	3
Mønstringssted/tid	4
Kollektiv transport	5
Hjemsted	5
Ved bruk av bil	5
Felles transport	6
Reisepenger ved fellestransport	7
Oppmøtested	7
Utlegg	7
”Krav” til bruk av egen bil	7
Oppmøte hvis kunden forlanger det	8
Når skal reisetiden tas ut?.....	8
Når skal reisetiden tas ut ved samarbeidsprosjekter?.....	8
Tvisteprotokoller som omhandler reisetid	9

Forord

EL og IT Forbundet har fått flere henvendelser fra klubber og enkeltmedlemmer som har problemer med å forstå reisetidsbestemmelsene i Landsoverenskomstens § 3 H, så vi vil med denne oversikten forsøke å beskrive alle de alternativene vi kan komme borti. Oversikten er laget med bakgrunn i tvisteprotokoller som er behandlet mellom partene.

Før vi forklarer reisetida, føler vi imidlertid behov for å klargjøre hvorfor EL og IT og NELFO er enige om at reisetid skal være en del av lønnssystemene i elektrikerfaget. "Reisetid er med på å regulere den tiden av døgnet som vi stiller vår arbeidskraft til disposisjon for bedriftene våre."

I forklaringen av mønstrings- og reisetidsbestemmelsene, tar vi utgangspunkt i en bedrift som har arbeidstid mellom kl. 07:00 og 15:00.

Reisetid er omhandlet i **Landsoverenskomstens § 3 H** og gjelder både servicelønn og produktivitetslønn.

Mønstringssted/tid

- A. Mønstring (oppmøte om morgenen) kan enten være på bedriften eller direkte på arbeidsplassen.
Bedriften kan ikke pålegge de ansatte to oppmøtesteder på samme dag, f.eks. at man først må møte på bedriften for å hente verktøy/servicebil, for så å mønstre ute hos kunden ved arbeidstidens start.
- B. **Dersom mønstring skal være på bedriften**, skal dette være kl.07.00.
Eventuell reising herfra og ut til arbeidsplassen, foregår innenfor arbeidstida.
- C. Dersom mønstring skal foregå **direkte på arbeidsplassen**, må reisetid oppmåles. Dersom denne reisetida overstiger 20 minutter hver vei, skal bedriften betale for dette.
Oppmåling av reisetid bør helst gjøres før anleggets oppstart, eller umiddelbart etter.
- D. Reisetid gjelder uansett avlønningsform, dvs. både ved **akkordlønn/produktivitetslønn og servicelønn/fastlønn**. Reisetiden måles opp på samme måte uansett avlønningsform.
- E. **Reisetid betales med § 3 A lønn** på akkordjobber og på fastlønnsoppdrag med den samme betaling som du har for timene du jobber.
- F. Det er bedriften som bestemmer hvilken reisevei som skal brukes.
(hvilke kollektive transportmidler vi skal bruke).
Hvis partene på bedriften er uenige om hvor lang reisetiden til arbeidsstedet er, skal det foretas en felles fysisk oppmåling. Reisen skal foretas på riktig tidspunkt i forhold til arbeidsdagen.
(Ref. tvisteprotokoll 3.6.2005)

Kollektiv transport

- G. Lengden av reisetida måles opp på følgende måte:
- Tiden du bruker på å gå fra bedriften til første holdeplass måles opp.
 - Den ventetiden du nå eventuelt vil få før det kollektive transportmiddelet kommer, inngår ikke i oppmålingen av reisetida.
 - Fra du går på det kollektive transportmiddelet og helt til du er innenfor døra i skiftebrakka på arbeidsplassen, inngår i oppmålingen av reisetid.
 - Hvis du nå legger sammen de to tidene, har du funnet hvor lang reisetid det er til anlegget en vei.
 - Hvis tiden overstiger 20 minutter (som er den tiden vi har akseptert å reise uten kostnad for bedriften), er det resterende den reisetiden som skal kompenseres av bedriften.

Husk at reisetid måles opp både til og fra anlegget. Den tiden du nå har kommet fram til, er den reisetida som alle på jobben skal ha hver dag uansett fagstatus.

Hjemsted

- H. Bedriften kan velge å benytte seg av ditt hjemsted som utgangspunkt for oppmåling av reisetid. I dette tilfelle er all den tiden som medgår fra du går hjemmefra til du er innenfor døra i skiftebrakka, din personlige reisetid. Det er ikke tillegg/fradrag for 20 minutter på egen tid. Dette er et alternativ som kan skape problemer dersom arbeidslaget får mange forskjellige oppmøtetider, men kan være aktuelt dersom du blir alene på jobben eller alle allikevel kommer og går til samme tid.

Problemet med dette alternativet blir spesielt stort dersom det er en lærling som har kortest reisetid, i og med at lærlingen ikke kan jobbe alene uten tilsyn. I slike tilfeller må bedriften kompensere for den bortkastede tiden lærlingen må sitte og vente.

Ved bruk av bil

- I. Ved bruk av bil skal du reise 20 km på egen tid, regnet med bedriften som utgangspunkt. Den tiden det tar å kjøre 20 km skal tilsvare ca. 20 minutter (Dvs. ca. 60 km/t).
- Tida du bruker fra du passerer 20 km grensa og helt fram til du er innenfor døra på skiftebrakka, er reisetid.

Felles transport

Yrkessjåfør

- J. Bedriften kan bestemme seg for å sette opp fellestransport. Hvis de gjør det, er det bedriften som er oppmøtestedet.
En transport som er organisert av bedriften er å betrakte som fellestransport, uavhengig av antall deltagere. (Ref. tvisteprotokoll 26.10.1995)
- K. **Oppmøtetidspunktet** på bedriften skal være tidligst 20 minutter før arbeidstidens begynnelse. (Ref. tvisteprotokoll 27.10.1997.)

Tilbakekomsten skal være senest 20 minutter etter arbeidstidens slutt. Fellestransport bør skje med buss med godkjente sjåfører. Dersom fellestransport er tilbake på bedriften senere enn 20 minutter etter normalarbeidstidens slutt, skal alle som sitter å ha overtidstillegg for den tiden den er forsinket.

Dette kan ikke legges inn som en daglig rutine, men skal ivareta de enkelttilfellene som kan oppstå hvis det blir et problem på hjemturen.

Egen sjåfør

- L. Bedriften har anledning til å spørre en av de ansatte om de kan være sjåfør hvis fellestransport velges.

Uansett om det benyttes bil som bedriften eier eller privatbil, betales sjåføren reisetid fra bilen drar fra bedriften, mens de som sitter på ikke får reisetid før klokka passerer kl.07.00. Også ved dette alternativet skal du være innenfor døra i skiftebrakka før du fastsetter hvor lang reisetida skal være.
Sjåføren skal ha betalt for all reisetid. (Ref. tvisteprotokoll 26.10.1995)

På hjemreisen er det den tida du må dra fra arbeidsplassen før kl.15.00, for å rekke å være tilbake på bedriften senest kl.15:20, som er reisetid. Her gjelder også bestemmelsen hvis du blir forsinket.

Dersom bedriften velger å spørre om en av de ansatte er villig til å være sjåfør, enten på bedriftens bil eller med sin egen privatbil (man står selvsagt fritt til å stille egen privatbil til slik kjøring), er det viktig at klubben sørger for at bedriften spør en «traust» sjåfør. Det er ikke alle som tør eller får lov av ektefelle eller samboer til å sitte på med Petter Solberg eller Martin Schanche junior. Vi vil oppfordre klubben til å påvirke bedriften til å sette opp busstransport i stedet for privatbiler. Det kan være tøft etter en hard arbeidsdag, å ha ansvaret for at arbeidskollegaene kommer sikkert og trygt hjem.

Eget sete

- M. Når fellestransport benyttes, skal alle som deltar ha et sete å sitte i. Hvis jeg av en eller annen grunn velger ikke å delta på fellestransporten, kan ikke bedriften velge å la en annen "få" dette setet. Det skal stå til min disposisjon hele perioden jeg skal være på anlegget.

Reisepenger ved fellestransport

- N. Jeg kan selv velge om jeg vil delta i fellestransporten eller ikke. Hvis jeg velger å ikke delta, må jeg mønstre hos kunden uten at jeg får dekket reisepenger. Eventuell reisetid får jeg likt med alle andre på anlegget som benytter seg av fellestransporten.

Oppmøtested

- O. Klubben og bedriften kan bli enige i en skriftlig avtale om at oppmøtestedet flyttes når fellestransport benyttes. Det vil si at hvis bedriften ligger noe "avsidet", kan det være naturlig at de som skal delta på fellestransporten møtes på et mer sentralt knutepunkt for kollektivtransport.

Utlegg

- P. Bedriften skal betale alle reisekostnadene den enkelte har for å reise mellom bedriften og arbeidsplassen. Hvis det benyttes privatbil, betales medgåtte kilometer fra bedriften til arbeidsplassen uansett hvor lang avstanden er. Bedriften bestemmer om de vil kompensere enkeltbillett eller en eller annen form for rabattbilletter. Den enkelte skal aldri legge ut mer penger enn for enkeltbillett med bytrikk i 10 arbeidsdager. Dersom bedriften velger en form for rabattbilletter/klippekort eller lignende, er det like greit at de kjøper inn og leverer til den enkelte. Dersom det må tas bilder til bruk på disse rabattbillettene, skal disse tas i arbeidstida og dette skal betales av arbeidsgiver.

"Krav" til bruk av egen bil

- Q. Like lite som du kan kreve å få lov til å bruke din privatbil i bedriftens tjeneste, kan bedriften forlange at du bruker privatbilen din – før klubb og bedrift har inngått en skriftlig bilavtale. Ved eventuell inngåelse av en slik avtale er det viktig å være klar over følgende: Ingen er ansatt i bedriften pga. at de har egen bil, vi er kun ansatt som elektrikere. Det er mange årsaker til at enkelte ikke vil ha bil i det hele tatt. Det er heller ikke alle som har anledning til å bruke privatbilen i bedriftens tjeneste, fordi ektefelle/samboer har større behov for den.

Oppmøte hvis kunden forlanger det

- R. I tillegg til de alternativene vi har nevnt her, finnes det et alternativ for arbeidsoppdrag som foregår hos kunder som driver en produksjonsbedrift og som forlanger at elektrikeren er til stede hele arbeidsdagen til tross for at det skulle vært reisetid. (Dette gjelder ikke et tradisjonelt nybygg med støping). Det blir for vanskelig i dette rundskrivet og gå inn på de helt spesielle retningslinjene som gjelder for betaling og avspasering av reisetiden dersom dette alternativet benyttes. Hvis du blir spurt om å benytte dette alternativet, må du ta kontakt med avdelinga før du undertegner en avtale.

Når skal reisetiden tas ut?

- S. Den beste måten å ta ut reisetida på, er å bruke den hver morgen og kveld. I den senere tid har det utviklet seg en tradisjon med at reisetida samles til fredagene, slik at dette blir en kort arbeidsdag.

Reisetiden skal da avspaseres umiddelbart etter anleggets avslutning eller ved langvarige oppdrag, hver 3. mnd. Da betales kun vanlig lønn i avspaseringen (Ref. tvisteprotokoll 29.1.2006). Får man ikke avspasert reisetiden skal det utbetales overtidstillegg iht. § 8 i Landsoverenskomsten. (Ref. Tvisteprotokoll 20.6.1997)

Når skal reisetiden tas ut ved samarbeidsprosjekter?

- T. Ved samarbeidsprosjekter mellom flere bedrifter med forskjellig reisetider til samme anlegg, anbefales det å benytte alternativet med å ta ut all reisetid på fredag. Det vil i praksis si at folk drar fra anlegget til forskjellige tider på fredag. Det gjør at arbeidslaget vil få maksimalt ut av de fire første dagene i uka.

Twisteprotokoller som omhandler reisetid

26.10.1995

1. Når bedriften beslutter å sette opp fellestransport med kjøretøy som bedriften eier, betales reisetid for sjåfør. I de tilfelle privatbil benyttes til fellestransport betales reisetid for sjåfør.
2. Den enkelte arbeidstaker kan selv velge om vedkommende vil delta i fellestransport eller ikke. I de tilfelle arbeidstaker velger ikke å delta i fellestransporten, skal vedkommende mønstre hos kunden uten kostnader for bedriften.
3. En transport som er organisert av bedriften er å betrakte som fellestransport uavhengig av antallet deltakere. Fellestransport skal skje på en effektiv måte og må organiseres på en slik måte at ventetid på arbeidsstedet eller forlengelse av arbeidsdagen unngås. Dersom fellestransport er i strid med ovenstående, medfører ventetid / forlenget arbeidstid betalingsplikt.

27.10.1997

1. Partene er enige om at arbeidstakerne som hovedregel skal mønstre i arbeidsklær ved arbeidstidens begynnelse.
2. Hvis bedriften bruker sin rett til å beslutte fellestransport kan den ikke samtidig kreve at de ansatte skal møte frem til fellestransporten ferdig skiftet til arbeidstøy.
3. Om fellestransport velges, kan bedriften beslutte avgang maksimalt 20 min. før arbeidstidens begynnelse. Hvis fellestransporten ankommer bedriften før arbeidstidens begynnelse, skal den resterende tid kunne benyttes til skifting til arbeidstøy.
4. Når bedriften krever at arbeidstaker skal mønstre i arbeidsklær ved fellestransportens begynnelse, faller bestemmelsen om oppmøtetid tidligst 20 min. før arbeidstidens begynnelse bort. Mønstringstidspunktet i fellestransport skal da være ved normalarbeidstidens begynnelse. Tilsvarende gjelder ved arbeidsdagens avslutning.
5. Etterbetaling skal foretas i samsvar med foranstående for de berørte arbeidstakere.

20.06.1997

Saken har sin bakgrunn i uenighetsprotokoll fra bedriften datert 17. februar 1997. Det er uenighet om betaling for reisetid utover 20min/km i forbindelse med reise til anlegget Trondheim Lufthavn - Værnes.

Det er enighet om at reisetiden utover 20 min/km er 45 min pr. dag - mann.

Det ble oppnådd enighet om:

NEKF og NELFO er enige om at reisetiden skal betales. Dersom reisetiden ble tatt ved at man reiste fra bedriften kl. 6:40 og var tilbake på bedriften kl. 15:20 skal dette utbetales iht. Landsoverenskomsten § 3 J pkt. 3 med § 3 A+C lønn. Dersom reisetiden ble gjennomført ved at arbeidstakerne var på anlegget mellom kl. 07:00 og 15:00 og følgelig reiste utenfor arbeidstiden, skal reisetiden utbetales iht. Landsoverenskomsten § 3 pkt. 3 med § 3 A + C lønn, i tillegg skal det utbetales overtidstillegg iht. § 8 i Landsoverenskomsten. Bedriften pålegges å betale reisetiden iht. overstående.

26.04.2005

Etter beskrivelsen i uenighetsprotokollen fra bedriften er partene av den oppfatning at reise til anlegget har skjedd i henhold til LOK § 3 H pkt. 2. I denne forbindelse vil partene bemerke:

Mønstringsstedet er anlegget. Reisetiden beregnes med bedriften som utgangspunkt. Når reisen, som her, skjer med offentlig transport regnes tiden utover 20 min. som reisetid. Dersom det ikke er enighet om tiden som medgår til reise, både tur og retur, pålegges partene på bedriften å foreta en fysisk måling av reisetiden. Resultatet av denne målingen gjøres gjeldene for hele anleggsperioden.

Dersom enkelte av arbeidstakerne som skal bemanne anlegget har kortere reise enn beregnet med bedriften som utgangspunkt skal de(n) enkeltes faktiske reisetid fra hjemmet til anlegget (uten 20 min. på egen tid) legges til grunn for reisetid, dog maksimalt reisetiden beregnet med bedriften som utgangspunkt.

Dersom det overstående betyr at det er utbetalt for lite reisetid skal denne etterbetales.

03.06.2005

I anleggsavtalen fremkommer det at reisen skal skje etter § 3 H pkt. 2. Mønstringsstedet er anlegget. Dersom partene på bedriften ikke kan bli enige om reisetid for det aktuelle anlegget pålegges de å gjøre en felles fysisk oppmåling av reisetiden. Reisen skal foretas på riktig tidspunkt i forhold til arbeidsdagen og måles mellom bedriften og anlegget. Reisetiden kan maksimalt være den som er gjeldene med bedriften som utgangspunkt.

Resultatet av denne oppmålingen gjøres gjeldene for anlegget. De ansatte skal ha dekket sine reiseutgifter på den, for bedriften, billigste måte.

Dersom enkelte av de ansatte som reiste til anlegget har kortere avstand til anlegget med hjemmet som utgangspunkt skal dette brukes som utgangspunkt uten at 20 min. regelen kommer til anvendelse.

Dersom det overstående innebærer at det har vært utbetalt for lite reisetid og dekning av reiseutgifter skal dette etterbetales.

29.01.2006

1. Bedriften har foretatt ulovlig trekk i lønn ved at det ikke er inngått avtale eller varslet arbeidstakerne forholdet gjelder på forhånd.
2. Landsoverenskomsten § 3 H slår fast at mønstringstidspunktet på arbeidsstedet er ved ordinær arbeidstids begynnelse/slutt, hvis avstand mellom egen bedrift og arbeidsstedet ikke overstiger 20 km eller 20 minutter. Reisetid utover dette går inn i normalarbeidstiden.

Når det er påkrevd og kunden forlanger at arbeidstakerne er stede på arbeidsstedet under hele normalarbeidsdagen (7,5 timer), legges reisetiden utover begrensningene i punktene 2 og 5 på utsiden av den normale arbeidstiden.

I slike tilfeller skal reisetiden avspaseres etter følgende retningslinjer:

Avspasering av reisetid skal foretas umiddelbart etter anleggets avslutning eller ved langvarige oppdrag hver 3. mnd. Hvis avspasering ikke skjer i henhold til dette, skal reisetid tillegges overtidsprosent i henhold til bestemmelsene i LOK § 8. Lønn for reisetid utbetales under avspasering.

Som en følge av ovenstående må bedriften så raskt som praktisk mulig tilbakeføre ulovlig trukket lønn til de arbeidstakerne forholdet gjelder.

12.02.2015

Sak 1. Prosjektet Radisson Blu, Alna

Dersom partene ikke er enige om reisetiden skal denne måles opp i fellesskap, dette gjelder begge veier. Reisetiden måles fram til man er inne i skiftebrakke på anlegget. Tid som medgår til parkering og gangtid fra parkeringsplass skal medregnes.

I henhold til LOK § 3 H pkt. 2 betales reisetid ved bruk av bil ved at 20 km kjøres på egen tid og at den tiden det tar å kjøre utover 20 km fram til man er på brakkeriggen betales som reisetid.

Sak 2. Fornebu S

I henhold til LOK § 3 H dekkes reisetid dersom man med offentlig transport bruker over 20 min. På å reise til/fra bedriften og arbeidsstedet eller der arbeidsstedet ligger mer enn 20 km fra bedriften ved bruk av bil.

I dette tilfellet er avstanden oppgitt å være mellom 9 og 17,3 km. Der et således ikke grunnlag for reisetid ved bruk av bil.

Når det gjelder reisebestemmelser forholder EL og IT seg til gjeldende tariffavtale uavhengig av andre nasjonale/internasjonale rettsavgjørelser.

Foto: Privat/EL og IT